

1282 Diana cit. cum nonnullis, plures (ait) esse causas, quæ à mortali excusant eligentes minùs dignum digniore relicto. Primo. Quando excessus dignitatis non est notabilis, 2. Quando dignus est indigena, dignior verò alienigena, 3. Quando major pars vult elige-re minùs dignum. Quod procedit (subdit ipse) etiam si electores jurassent eligere dignorem, & sic eligendus est minùs dignus, quando est magis acceptus Conventui. In simili-bus namque casibus impletur juramentum secundum rationabiliorem intentionem jurantis, 4. Si alias omisso digno, & digniore, eligen-dus foret tertius indignus, 5. Quando dignior p̄cesset alteri Ecclesie, & oportet illum postulare, 6. Quando dignior esset implicatus negotiis externis, quæ illum à residentia retardarent, 7. Si dignior non esset expertus, sicut minùs dignus, 8. Quando collator tene-tur confirmare electum à Patrono, 9. Si Be-neficium ex prima sui institutione per Ecclesiam acceptata conferendum sit alicui ex cer-ta familia, vel oppido, 10. Si fundator be-neficii Parochialis p̄ficeret minùs dignum, 11. Quando quis resignat beneficium. Ita ille.

1284 Illud certum est, quod dignior ille censendus est: *Qui omnibus penatis, & respetu habito ad doctrinam, & mores utilior Ecclesia futrus judicatur.* Ita com. v. infrā cit. de refit.

1284 Hinc loquendo de Superioribus Regu-larium, Port. verb. elelio, num. 20. & 21. do-ctissimè ait:

Si video, Petrum esse dignorem, & ta-men major pars communitatis est inclinata,

infallibiliter ad Franciscum minùs dignum, sed tamen dignum: possum suffragari Fran-cisco minùs digno: quia tunc frustaneum est suffragari Petro digniori, & nemo tene-tur ad actum frustaneum: Vega in sum. Moral. 1. ver. Elelio, casu I. At si major pars inclinat ad indignum, numquam dicet illi suffragari.

Denique pro complemento, & consola-tione aliquando Religiosorum, attendenda est doctrina D. Th. quodlibet 8. art. 6. quam tradit Comitolus lib. 1. resp. Monialium, qu. 77. cum multis, ubi ex D. Thom. dicit, quod licet simpliciter, & absolutè eligen-dus sit melior: hoc debet intelligi, quod non sit melior simpliciter, & absolutè; sed sufficit, quod sit melior ad hoc officium, & hic est melior secundum quid. Et ponit ibi exemplum Comitolus: quod aliquando mi-nus sanctus poterit habere majorem poten-tiam, & industriam secularem, vel ali-quid hujusmodi, quod pro nunc magis con-

PLURALITAS BENEFICIORUM

1285 Cujuscumque generis, est prohibita eidem personæ cujusvis dignitatis, etiam si Cardinalatus honore fulgeat, à Trid. sess. 24. de reform. cap. 17.

1286 Tria autem sunt capita, quibus beneficia redduntur incompatibilia.

Primum, si requirant continuam residen-tiam personalem. Talia sunt Beneficia curata, v. gr. duæ Parochiæ, duo Episcopatus, &c. quæ prouidè eidem conferri non possunt, nisi unum in titulum, alterum in commendam temporalem.

Secundum. Si sint beneficia uniformia sub eodem teclto, v. g. duo Canonicatus in eadem Cathedrali, quamvis sint beneficia simplicia; quod dispositum est, ne ob beneficiorum confusione minuatur divinus cultus.

Tertium. Si unum ad congruum Clerici sustentationem sufficiat. Nam plura beneficia simplicia conferre eidem, cui unum sufficiat,

ciat, est bona Ecclesiæ dissipate, non dispen-sare. Item contra Cajet. qui tenet esse domi-nos quoad portionem fructuum suæ sustentatio-ni necessariam, quoad excessum verò dispen-satores; & inde, si de superfluis disponant, non in pauperes, aut Ecclesiam, teneri ad re-stitucionem.

Statuit, ut in posterum unum tantum beneficium Ecclesiasticum singulis conferatur. Quod quidem, si ad vitam ejus, cui confertur, honestè sus-tendam non sufficiat, liceat nihilominus aliud sin-plex sufficiens, dummodo utrumque personalem re-sidentiam non requirat, eidem conferre.

R EDITUUM ECCLESIAE

1287 A Conc. Rom. 2. cap. 4. sub S. Sylvestro 1. ut patet in Sum. Conc. hæc facta fuit distributio:

Commendo autem vobis omnibus mihi conser-tibus monumentum hoc, ut de redditibus Ecclesie quatuor partes sint: quarum una cedat Pon-tifici (seu Episcopo) Altera Presbyteris, & Diaconi, & omni Clero. Tertia Templorum, & Ecclesiarum reparacioni. Quarta pauperibus, & infirmis, & peregrinis.

1288 Finis hujus dispositionis ortum ha-buit, quoniam in primitiva Ecclesia fideles omnes (ut habetur Actorum 4.) vivebant in cōmuni; quia tamen laici cooperunt bona propria retinere, & modus vivendi communi-sis solum apud Clericos remansit; idè edita fuit allata dispositio.

1289 Nunc autem (ait Bardii in Selectis 1. 4. 9. 10. sell. 1. n. 8.) recensita dispositio non vi-ger cum illi rigore, saltem quoad omnia. Nam nunc Clericis Cathedralibus inferiervibus sunt assignatae Præbenda, & Ecclesiæ profabrica & supelleælibus sunt applicati quamplures redi-tus, & oblationes; ut etiam advertit Barbo-sa de jure Eccles. 1. 3. cap. 17. n. 7. & 8. qui idè subdit, rigorem illum de quarta parte fructuum eroganda Ecclesiæ, & Clero, remitti. Ita Bar-di. Qui concludit ad præsens servandam esse consuetudinem; v. n. 1295.

De absentia tempore, vide hic n. 513. à n. 529. ad 547. De ætate, v. tom. 3. à n. 304.

Q U A R E S I

1290 An Episcopi, & alii beneficiarii sint domi-ni reddituum, seu fructuum, qui ex suis bene-ficiis ita proveniunt?

R Espondeo, esse veros omnium fructuum dominos, Bardii cit. sell. Suarez, Valsq. Bonac. Bannes, Scotus, & alii 20. Doctores apud ipsum. Insuper ex Canonistis, Fagnan. libr. 3. cap. si quis sane de eccl. Cler. num. 3. Pirhing, in Compred. 1. 3. tit. 25. §. 2. & 3. cum aliis multis.

Est contra Panorm. Sylvest. Palud. & alios, qui volunt esse dispensatores, & administrato-

res. Item contra Cajet. qui tenet esse domi-nos quoad portionem fructuum suæ sustentatio-ni necessariam, quoad excessum verò dispen-satores; & inde, si de superfluis disponant, non in pauperes, aut Ecclesiam, teneri ad re-stitucionem.

1291 Ratio communis & firma nostræ resolu-tionis desumitur ex Conc. Trident. quod in sess. 24. cap. 12. de reform. contra beneficiarium in Curatum, Canonicum, & Præbendatum dispo-nit, quod, nisi intra duos menses à die possesso-nis, fiduci professionem emitat: Privetur dimi-nia parte fructuum, quos ratione etiam præbende, & residentia facit suos.

1292 Item idem Conc. in sess. 23. cap. 1. de recentis loquens statuit, quod si quis absque legitima causa à Superiori approbata, à sua Ec-clesia abit ultra tres menses, sive continuos, sive interruptos, sub eodem anno: Eum pro ra-ta temporis absentie fructus suos non facere.

Ex quibus locis per locum ab opposito foli-dè infertur, quod si fideci professionem præscrip-to tempore emitant, & uti suprà, non ab-sint, fructus suos faciant; & consequenter, quod sint veri domini omnium fructuum, qui ex beneficiis Ecclesiasticis ipsi proveniunt.

1293 Idem confirmat Julius III. per Bullam, Cum scire nobis, editam 26. Junii 1550.

Unde concludo cum Fagnano cit. & aliis, Episcopos, & Beneficiatos omnes æquiparari usufructuari in vita, & usuariis in morte, quantum ad hoc, quod in vita habent verum dominium, non quidem proprietatis, & quo-dad fundos, sed quoad redditus, & fructus: v. num. 1302.

1294 Objicies pro parte opposita quosdam antiquos Canones, maxime c. Clericos. 1. q. 2. & c. Quoniam 16. q. 1. ubi Hieronymus ad Damas-cum Papam ait: Clericos autem illos convenit Ec-clesia stipendiis sustentari, quibus parentum, & propinq' orum nulla suffragantur bona: Qui au-tent bonis parentum, aut suis sustentari possunt, si quod pauperum est, accipiunt, sacrilegium profecto committunt, & per absensionem talium, iudicium sibi manduant, & bibunt.

1295 Resp. cum Fagnano cit. n. 16. Bardii & aliis apud ipsos, tria esse distinguenda tem-pora. Primum primitivæ Ecclesiæ, tempore Apostolorum, quo omnes fideles vivebant in cōmuni.

1296 Secundum, quo laici cooperunt bona propria possidere, & modus vivendi in cōmuni remansit solum apud Clericos. Et hoc tempore commonita fuit distributio in quatuor partes: ut in num. 1267. atque editi fuerunt relati Canones, de n. 1294. quibus dispositum fuit, ut Clerici, qui bona patri-mo-

mónialia possidebant, viverent solum de illis, & redditus Ecclesiae eis competentes distri-
buerent Clericis indigentibus, & aliis pau-
peribus.

1297 Tertium tempus est, quo cōperunt Clerici bona propria possidere, Ecclesiae dota-
ri, ex cap. Nona, de Consecr. dist. 1. cap. Pastora-
lis, de his quae sunt à Prelat. Item pro Cleri-
cis, & ministris erēti fuerunt tituli Beneficia-
les, & Præbendæ, cap. 1. & per totam dist.
22. C. de nullā, & Præbendis. Et hoc tem-
pore dispositum fuit, in cap. Episcopi, in cap.
Quia nos, de testam. & aliis juribus, ut Cleri-
ci possint licet vivere de redditibus Ecclesiae,
& suis hæredibus bona patrimonialia relin-
quere.

Ex novissimè Trid. relatum in tom. 3. à n. 48.
ad 73, disposuit, ut nullus Clericus ad Ordines Sacros promoveatur, nisi beneficium, aut pa-
tronum possideat suæ congræ, & honestæ sus-
tentationi sufficiens, sub poena Episcopo
scienter aliter promoventi, ut teneatur de suis
fructibus eum alere: u. loc. cit.

1298 Hinc clarè constat, per relatōs, &
alios posteriores Canones cessasse antiquos, &
simil non vigere rigorem distributionis in qua-
tuor partes, ut dictum est n. 1288. Teneri tamen
Episcopos de fructibus, qui sua honestæ sus-
tentationi supersunt; sub mortali eleemosynas elar-
giri pauperibus, quibus aliter subveniri non po-
test, ut modò dicemus.

Corroborantur dicta ex juribus nostri tempo-
ris nunc adducendis.

Q U A R E S III.

1299 An Episcopi, & beneficiarii possidentes
sufficiens Patrimonium, possint licet de redditibus,
& fructibus beneficij Ecclesiastici, & proventibus
Ecclesiae, vivere juxta decentiam status, ac digni-
tatis, Patrimonio una cum fructibus servato ad
alios usus, & de eo disponere, etiam aliis donan-
do, prout eis placuerit?

R Esp. Posse Doctores n. 1290. cit. Proba-
tur ex Innoc. in cap. Episcopus, num. 1. de
Præbend. Non credimus, quod qui haberet benefi-
cium, vivere debat de Patrimonio, sed de Alta-
ri: v. n. 1297.

1300 Qued est conforme dicto Pauli 1.
ad Cor. 9. Quis militat suis stipendiis unquam?
Quis plantat vineam, & de fructu ejus non edit?
Quis pascit gregem, & de lacte gregis non man-
ducatur, &c. Nescitis, quoniam qui in sacrario
operantur, quae de sacrario sunt, edunt: & qui
Altari deserviunt, cum Altari participant? Et 1.
ad Tim. 5. inquit: Dignus est operarius mercede
sua.

1301 Idem dicendum est de bonis propria in-
dustria acquisitis.

Q U A R E S III.

1302 De quibus possit testari?

R Esp. Posset testari de bonis patrimonialibus
& propria industria acquisitis; minimè de
fructibus beneficij, Doctores cit. num. 1290.

Probatur ex cap. Episcopi 12. quæst. 1. ubi
assertur decretum Concilii Agathensis, cap. 18.
Episcopi de rebus propriis, vel acquisitis, vel quid
de proprio habent, hæredibus suis, voluerint,
derelinquane. Quidquid verò de provisione sua Ec-
clesie fuerit, sive de agris, sive de fructibus, sive
de oblationibus, omnia in jure Ecclesie reser-
vare censuimus.

Item ex Alex. III. in cap. quia nos, de Testam.
Licet Clerici de his, qui paterna successione, vel
cognitionis intuitu, aut de artificio sunt adepti,
sive dono consanguineorum, & amicorum, non habi-
to respectu ad Ecclesiam, peruenient ad ipsos, li-
berè disponere vateant, de his tamen, quæ considera-
tiones Ecclesie receperunt, nullum de jure facere
possunt testamentum.

1303. Quibus accedit communis Ecclesiae
conuentudo, qua nedum pauperes, sed etiam
divites ad beneficia promoventur, eisque sus-
tentantur.

1304. Dices: Beneficiarii sunt domini fru-
ctuum beneficij: igitur possunt de illis testari.

Resp. Negando consequentiam; quia stat,
quid non possint de illis testari, cum hoc,
quid sint eorum dominii; nam etiam impubes
non potest de suis bonis disponere, & tamen
est eorum dominus. Ratio est, quia dominium
est facultas disponendi de re quoad omnes
usus à lege non prohibitos; à jure autem Ec-
clesiastico in relatis locis prohibitum est bene-
ficiariis de fructibus beneficij testari, ad Cleri-
corum cupiditatem cohibendam, quoad paren-
tes ditandos.

Q U A R E S IV.

1305 Qua sit congrua beneficiorum sustentatio?

Congrua sustentatio, pro qua licet bene-
ficiarius potest fructus & proventus bene-
ficij Ecclesiastici applicare, non est eadem in
omnibus, quia à quamplurimis circumstantiis
attendendis dependet; unde remittenda est at-
bitrio prudentis.

1306. Et quidem sub congrua sustentatione
veniunt non solum necessaria, verū etiam de-
centia juxta conditionem status, personæ, &
circumstantiarum, Bardi in Seleclis lib. 3. q. 10.
selt. 6. & 7. Fagnan. in lib. 3. cap. Si quis sibi, De-
Peculio Cleric. cum multis apud ipsos.

Sub

De I. Præcepto Decalogi. Cap. IV.

143

Sub congrua sustentatione comprehenduntur
donationes remuneratoria, etiam liberales, &
gratuitæ, maximè de conuertudine: expensæ ad
hospitandum Magnates, &c. hæc namque de-
cent, & convenienti decori status, felicitati
gubernii, & incremento virtutum.

1307 Hinc potest suis consanguineis & fa-
miliaribus donare usque ad status decentiam,
ex cap. Studeat, in fin. 50. his verbis: Præcipi-
mus, ut tale beneficium sibi Ecclesia concedatur,
quo. & ipso, & sui sufficienter possint habere sua
sustentationis solatum.

1308 Potest de Ecclesiae redditibus sorores,
vel alias consanguineas dotare, si ex se, aut
ex parentibus, ad quos primariò dotare spe-
ctat, satis non habeat. Fagnan. cit. ex cap. 1.
de cohabit. Cler. & Mulier.

1309 Cavendum autem est, ne quoad con-
sanguineos & nepotes sanguinis passio obcæ-
cet, & plus æquo excedatur. Unde (ut re-
fert Fagnan. cit.) D. Bernardus in decla-
ratione super illis verbis Evangelii. Ecce nos
reliquimus omnia, sic ait. Vivat de altari, ut
juxta eundem Apostolum alimenta, & quibus re-
gatur habens, his contentus sit. De altari, in-
quit, vivat, non superbiat, non luxurietur, de-
nique non dixerit, non sibi de bonis Ecclesie am-
pla palaria fabricet, mutans quadrata rotundis,
neoc loculos inde congreget, aut superfluitates dis-
perdat, non extollat de facultaribus Ecclesie con-
sanguineos suos, aut nepotes, aut neptes nuptui
tradat: & Ambrosius lib. 1. de offic. cap. 30.
relatus à D. Thom. in 2. 2. quæst. 185. art. 7.
ad 2. Hoc est approbanda liberalitas, ut proximos
seminis tui ne despicias, si egere cognoscas; non
tamen ut illos diitores fieri velis, ex eo quod tu
potes conferre in opibus.

1310 Insuper, quoad alios usus, est atten-
denda moderatio Trid. selt. 25. de reform. c. 1.
Episcopis monita his verbis.

Quapropter ex emplo Patrum nostrorum in Concil.
Carthaginensi, non solum jubet, ut Episcopi mo-
desta supellebili. & mensa, ac frugali vistu
contenti sint: verū etiam in reliquo vita genere,
ac tota ejus domo caveant, ne quid appareat,
quod à sancto hoc instituto sit alienum: quodque
non simplicitatem, Dei zelum, ac vanitatum
contempnum praeserat.

1311 Item consideranda venit. Primò ra-
tio loci, ubi est beneficium. Plura namque
conveniunt Episcopo Urbis, quæ est Regia
Principis, aut caput Regni; quæ Episcopo
parva Urbis.

Hinc Paulus V. per Bullam in Eminenti edi-
tam 8. Aprilis 1606. facultatem concessit Cle-
ricis incolis, & civibus Urbis Romæ, & ejus
districtus infra decem milliaria, sed omnibus

redditiibus, fructibus, & proventibus Eccle-
siasticis quomodolibet eis provenientibus, in
eadem Urbe, ac ejus districtu infra decem
milliaria consistentibus, liberè disponendi,
tam inter vivos, quam in ultima voluntate,
in favorem suorum consanguineorum, & af-
finium, aut personarum extranearum; atque
etiam decrevit, ut illis ab intestato deceden-
tibus, eadem ad eorum hæredes ab intestato
perveniant.

1312 Secundo consideranda venit ratio no-
bilitatis personæ beneficiarii; aut dignitatis,
seu qualitatis beneficij.

Hinc in Extrav. Execrabilis, Joan. 12. ubi ob-
tinentibus ex dispensatione plures dignitates,
personatus, aut beneficia curata, præcipitur,
ut non possint retinere nisi unum, & simul ab
hac lege excipiuntur Cardinales, & filii Re-
gum, quibus proinde plurimum incompatibilium
beneficiorum retentio conceditur.

1313 Cujus rei duæ sunt rationes, una, quæ
innuitur in Extravag. relata. Nam Cardinales
summo Pontifici Universalis Ecclesiae inservien-
do, singulis Ecclesiis profundunt.

Alia, quia ipsi Eminentia dignitatis (ait
Fagnan) convenient familiares apud se ha-
bent clares, minimè sordidos, vel obscuros.
Hinc (ut idem rectè observat) in procēdio
litterarum commendæ beneficij, hæc solent
apponi verba: Ut ruum statum juxta Cardina-
latus sublimitatius decentius tenere, & expensa-
rum onera, qua te jugiter de necessitate subire
oportet, facilius perferre valeas.

1314 His de causis novissimè Clemens IX.
in Conf. 19. incip. Cūm à prima, edita 28. Febr.
1668. apud Bullarium Lantuscæ, tom. 6. Pri-
vilegia S. R. E. Cardinalium testandi de bonis,
ac juribus ab ipsis, dum vivunt, quomodolibet
acquisitis à bonis, redditibus, emolumen-
tis, & juribus Ecclesiasticis, extendit etiam
ad fructus civiles, aut naturales inconsumptos,
vel cum aliis ipsis bonis non commixtos,
aut eorum patrimonio non incorporatos, at-
que etiam ad fructus pro afflictibus bonorum,
ac jurium quorumcumque, si fructus tam ci-
viles, quam naturales conductoribus, & affi-
ctuariis locati, & concessi per istos erunt
percepti, quamvis termini solutionis afflictuū
per locatores fuerint posticipatè conveni.
Hæc Pontifex.

Q U A

Q U A R E S V.

1315 An si beneficium sit tenue, & congrua sustentatione detracta, nil pro pauperibus superflit, adhuc fructus beneficii sint dividendi?

R Espondeo cum Fagnano in l. 3. cap. Si quis sand de Peculio Clericorum à n. 27. alimenta Clerici esse anteponenda.

Probatur valida, & clara auct. D. Thomæ 2. 2. q. 185. art. 7. apud Fagnanum cit. Si Episcopo portio separatim ab aliis est assignata, potest de illa disponere, ut de patrimonio, & peccat male dispensando contra charitatem, non contra justitiam, nec tenetur ad restitutionem. Si autem portio illius non est separata, ejus fidei divisio committitur, qui si suam portionem faciat pauplō majorem, non est in mala fide; alias si esset magnus excessus, non esset fidelis dispensator, & est restitutioni obnoxius.

1322 Item in quodlib. 6. art. 12. ad 3. docet alio modo esse discurrendum de redditibus Hospitalium, ac de redditibus beneficiorum: his verbis: *Aliter dīendum est de illis Ecclesiasticis bonis, que principaliter sunt attribuenda necessitatibus pauperum, & ex consequenti necessitatibus ministrorum, si ut sunt bona hospitalium, & aliorum h. iusmodi: & aliter de illis bonis, que sunt principaliter attributa usibus ministrorum, sicut sunt probanda Clericorum, & alia hujusmodi; nam in primis bonis peccatum committitur non solum ex abuso, sed etiam ex ipsa rerum conditione. dum aliquis in suis usus assumit, quod est alterius; & ideo tenetur ad restitutionem tamquam defraudator rei aliena.*

In secundis vero bonis non committit peccatum, nisi per abusum, sicut & de bonis patrimonialibus dictum est. Unde non tenetur quis ad restitutionem, sed solum ad penitentiam peragendam.

1316 Ratio est; quia alimenta ex redditibus beneficii debentur Clerico ex justitia, pauperibus ex charitate. Unde pauperibus debentur superflua: à n. 410. ad 415.

1317 Concluditur, alimenta beneficiarii esse anteponenda reparationi Templi, ex cap. de his, de Eccles. adif. Reparationem vero Templi, cùm spectet ad Dei cultum, esse anteponendam sustentationi pauperum.

1318 Authoritates, quæ adduci possunt in contrarium, sunt intelligendæ de fructibus, qui supersunt, detracta decenti beneficii sustentatione; hi quidem sunt dividendi. Ita Fagnanus cit.

1319 Conari autem debent Beneficiarii, ut Templa, quorum beneficia sunt eis commenda, decentibus supellectilibus, & necessaria reparatione non destituantur; sed in quantum possunt, de illis provideant. Insuper attendere debent, an Commendæ, & Abbatæ Ecclesiasticae ipsis collata, sint fundatae cum aliquo onere alendi pauperes. Ac proinde recolenda sunt dicta n. 1309.

Q U A R E S VI.

1320 An Episcopi, & beneficiarii non erogantes pauperibus redditus superfluos beneficiorum, aut eis ad malos usus abutentes teneantur ad restitutionem?

De I. Precepto Decalogi. Cap. IV.

sunt. Quare & testari possunt de illis ad usus profanos licite.

1326 Nomine pauperum veniunt etiam Hospitalia, Ecclesiæ pauperes, Domus Religiorum, & ipsi Religiosi.

Q U A R E S VII.

1326 An quando beneficiarii peccante danda, etiam ipsi accipientes peccant?

P Ecce, si inducant, vel excitent dantem; minimè, si sine inductione donata acceptent, tenet Tamb. tom. 1. lib. 8. cap. 2. §. 4. n. 2. cum de Lugo, quia in primo casu sunt causa peccati alterius, in secundo autem non sunt causa, sed tota malitia est ex parte dantis.

Vide dicta de scandalo à n. 321.

1327 Certum tamen est, eos non tenere ad restitutionem, quia validè accipiunt.

Q U A R E S VIII.

1328 An Episcopi pœnas pecuniarias possint sibi applicare?

P Osse sibi, aut suæ Cameræ applicare, & non habere onus applicandi piis operibus tenent Riccius, Zerola, & Barbosa, apud Barbi in Seletis lib. 3. q. 10. selt. 12.

1329 Dico tamen, non esse recedendum à Conc. Trid. sess. 25. de refor. cap. 3. quod sic disponit: Sed licet ei, si expedire videbitur in causis civilibus, ad forum Ecclesiasticum quomodo libet pertinentibus, contra quoscumque, etiam laicos per multas pecuniarias, qua locis piis ibi existentibus, eo ipso, quod exaltæ fuerint, assignentur.

Q U A R E S IX.

1330 Ad quem spectant bona à beneficiario acquisita, & meliorationes ab eo in rebus Ecclesiæ factæ?

R Esp. cum Pirhing. lib. 3. tit. 26. §. 3. in Comp.

Si beneficiarius nullum, aut tenue patrimonium habeat, bona ab eo empta, pura fundus, prædia, &c. ad Ecclesiæ spectant, quia ex fructibus Ecclesiæ censentur empta, cap. investigandum, i. de Peculio Cleric. Potest tamen eorum fructibus uti, dum vivit.

1331 Si amplum patrimonium, dum bona emit, habet, & beneficium tenue, spectant ab beneficiariis, ejusque hæredes, quia censi debent ex fructibus patrimonialibus acquisita, adeoque illorum naturam sequuntur, ut in n. 1302. ed. maximè, quia delictum in dubio non est presumendum. Nisi constet, fuisse ab eo empta animo donandi Ecclesiæ, seu nomine Ecclesiæ. Addit tamen Pirhing. talis posse contingere casum, sive proprio, sive alieno nomine bona empta sint, ut sint inter Ecclesiæ, & hæredes dividenda, nisi certè constet,

Examen Ecclesiæ.

quod fuerint ex redditibus patrimonialibus empta, cap. inquirendum 4. hujus tit.

1332 Bona donata beneficiario ratione ejus persona, ad ipsum spectant, ut bona patrimonialia, & quasi patrimonialia; bona verbi donata pro servitio Ecclesiæ, ad Ecclesiæ spectant, sive immobilia sunt, sive mobilia; unde eorum non est dominus, sed fidelis administrator.

1333 Meliorationes factæ in fundis Ecclesiæ ex fructibus beneficii, ad Ecclesiæ spectant, & solum beneficiarius illis uti potest, dum vivit; si sunt factæ ex fructibus patrimonialibus, debent estimari, & pretium talis estimationis transit ad hæredes, nisi constet fuisse factæ animo donandi Ecclesiæ.

Q U A R E S X.

1334 An Religiosus ad Episcopatum assumptus sit dominus fructuum?

P Rima opinio affirmat, esse dominum, & de illis disponere posse, ut Episcopi sacerdotes, Medina, Palatius, Sotus, Angles, Vasquez, Hurtado, apud Bardi in seletis lib. 3. q. 10. selt. 16. Ratio est, quia in cap. statutum 18. q. 1. decernitur, quod Monachus factus Episcopus possit sibi paternam hæreditatem acquirere; sibi autem hæreditatem acquirere est esse dominum; nam ex l. in rem adi. ff. de rei vendie. nullus sibi dominium acquirit, nisi qui est verus dominus.

Si igitur Religiosus ad Episcopatum assumptus potest esse dominus hæreditatis paternæ, poterit esse dominus fructum beneficii; tota namque ratio, quæ obstare posset, est professio paupertatis Religiosæ: quæ & quæ militat pro utroque casu.

1335 Secunda opinio, quam sequor, negat esse dominum, sed liberum administratorem. D. Thom. 2. 2. q. 185. art 8. D. Bonav. in 4. sent. d. 38. § ad illud n. 47. Castrop. tr. 6. de Char. dis. 2. p. 8. & alii quamplures apud Bardi cit. n. 3.

Ratio est (ex dicendis de obligatione voti) quia Religiosus per assumptionem ad Episcopatum non desinit esse Religiosus, nec est liber à tribus votis essentialibus, sed solum manet liber ab usibus, & observantiis illis regularibus, quæ obstante statui Episcopali, ejusque decentia; parentia autem domini omnium bonorum immobilium, & mobilium, illi non obstat, si Episcopus liberam eorum administrationem habeat.

Ad rationem in oppositum respondetur cum Glossa ibi verb. legitimus, quod sicut si ante assumptionem hæreditatem paternam vindicaret sibi, non pro se, sed pro Monasterio.